

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
"РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ", 2007-2013
BG 051PO001-2.1.07
Инвестира във вашето бъдеще!

3 БЮЛЕТИН

Социални практики

ПРОЕКТ:

“Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудовоправните и осигурителните отношения и превантивни действия за ограничаването ѝ”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Проект: „Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудовоправните и осигурителните отношения и превантивни действия за ограничаването ѝ“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Договор № BG 051PO001-2.1.07

Проектът се финансира от Европейския социален фонд и Република България

I. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОМЕНИ

Изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.)

(Продължение от бр. 2)

С промяната в Кодекса за социално осигуряване (КСО) се удължава срокът на действие на §4 от Преходните и заключителни разпоредби на КСО, регламентиращ ранното пенсиониране на работещите първа и втора категория труд. Условието за пенсиониране на тези лица се запазва до 31 декември 2014 г. – като лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд и 15 години при условията на втора категория труд, ще могат да се пенсионират, ако са навършили 47 години за жените и 52 години за мъжете при първа категория труд и 52 години за жените и 57 години за мъжете при втора категория труд и ако имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете.

До 31 декември 2014 г. се удължава и срокът, в рамките на който лицата, имащи 10 годишен осигурителен стаж, положен при условията на чл. 104, ал.3 от КСО – работа под земята в подземните рудници, в подземните геологопроучвателни и хидротехнически обекти, в тунелното и подземното минно строителство, ще могат да се пенсионират преди навършването на възрастта по чл. 68 от КСО (60-годишна възраст за жените и 63-годишна възраст за мъжете), при условие че имат сбор от възрастта и осигурителен стаж 90 и 52-годишна възраст за мъжете и 47-годишна възраст за жените.

С промяната в КСО беше създаден и нов параграф от Преходните и заключителни разпоредби – §4а, съгласно който средствата на осигурените лица в професионалните пенсионни фондове следваше да се прехвърлят във Фонд „Пенсии“ на Националния осигурителен институт. Тази разпоредба от КСО е обявена за противоконституционна с Решение № 7 от 31.05.2011 г. на Конституционния съд по к.д. 21/2010 г. и съответно към настоящия момент не се прилага.

Променят се и правилата за придобиване на право на професионална пенсия (чл. 168 от КСО).

Инвестира във вашето бъдеще!

Проект: „Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудовоправните и осигурителните отношения и превантивни действия за ограничаването и“
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Договор № BG 051PO001-2.1.07
Проектът се финансира от Европейския социален фонд и Република България

От 1 януари 2015 г. осигурените лица в професионален пенсионен фонд придобиват право на пенсия за ранно пенсиониране при наличието на не по-малко от 10 години осигурителен стаж при условията на първа категория труд и възраст 12 години и 6 месеца за жените и 10 години и 6 месеца за мъжете по-ниска от възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО. За работещите при втора категория труд изискванията са не по-малко от 15 години осигурителен стаж при условията на втора категория труд и възраст 7 години и 6 месеца за жените и 5 години и 6 месеца за мъжете по-ниска от възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО.

От 31 декември 2015 г. посочената в предходния абзац възраст ще се намалява с по 6 месеца от първо число на всяка следваща календарна година до достигане на 8 години по-ниска възраст за жените и мъжете, работили при условията на първа категория труд, от възрастта по чл. 68 от КСО, и 3 години по-ниска възраст за жените и мъжете, работили при условията на втора категория труд, от възрастта по чл. 68 от КСО.

**Изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване
(бр. 60 от 05.08.2011 г., в сила от 05.08.2011г.)**

Основна част от измененията в Кодекса за социално осигуряване, обнародвани в ДВ. бр. 60 от 2011 г., са свързани с уреждането на създалите се правоотношения във връзка с прилагането на §4а от Преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване и последващото обявяване на неговите разпоредби за противоконституционни. За целта се създава нов §4б.

Съгласно новите разпоредби на §4б, които влизат в сила от 18 юни 2011 г., осигурителните правоотношения на жените, родени от 1 януари 1955 г. до 31 декември 1959 г. включително, и на мъжете, родени от 1 януари 1952 г. до 31 декември 1959 г. включително, с пенсионноосигурителното дружество, управляващо професионалния пенсионен фонд, в който лицата са били осигурени към 31 декември 2010 г., но са прекратени на основание §4а, ал. 9 и лицата не са се пенсионирали до 17 юни 2011 г. при условията на §4, ал. 1 – 3, се възстановяват, считано от 18 юни 2011 г., като от същата дата се разкриват отново

Инвестира във вашето бъдеще!

Проект: „Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудовоправните и осигурителните отношения и превантивни действия за ограничаването ѝ“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Договор № BG 051PO001-2.1.07

Проектът се финансира от Европейския социален фонд и Република България

индивидуалните партии на лицата в съответните професионални пенсионни фондове.

Лицата, посочени в предходния абзац, които се пенсионираат при условията на чл. 68, 69 и 69а от КСО, имат право да получат еднократно от Националния осигурителен институт прехвърлените на основание §4а, ал. 1 средства от професионалния пенсионен фонд, в който са били осигурени към 31 декември 2010 г., и постъпилите след тази дата до 17 юни 2011 г. включително осигурителни вноски за тях във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване в срок до 6 месеца след подаване на заявление за възстановяването им.

При смърт на лица по §4б, ал. 1 от КСО, които не са упражнили правото си на пенсия по §4, ал. 1, 2 и 3, техните наследници – преживял съпруг, низходящи или възходящи, имат право да получат еднократно от Националния осигурителен институт прехвърлените на основание §4а, ал. 1 средства от професионалния пенсионен фонд, в който е бил осигурен техният наследодател към 31 декември 2010 г., и постъпилите след тази дата до 17 юни 2011 г. включително осигурителни вноски за него във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване, в срок до 6 месеца след подаване на заявление за възстановяването им. Когато лицето няма наследници – преживял съпруг, низходящи или възходящи, средствата се внасят в държавния бюджет.

За лицата по §4б, ал. 1 от КСО, които не са упражнили правото си на пенсия по §4, ал. 1, 2 и 3, и при условие, че за тях не е извършено плащане по ал. 2, 3 или 4 до 31 декември 2014 г., Националният осигурителен институт превежда прехвърлените на основание §4а, ал. 1 средства от професионалния пенсионен фонд, в който тези лица са били осигурени към 31 декември 2010 г., и постъпилите във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване след тази дата до 17 юни 2011 г. включително осигурителни вноски за тях, в размерите по чл. 157, ал. 1, т. 2, по сметка на професионалния пенсионен фонд, в който лицата по §4б, ал. 1 са осигурени към 31 декември 2014 г. Средствата се прехвърлят до 15 юли 2015 г.

Процедурите по избор или промяна на участие в професионален пенсионен фонд, прекратени на основание §4а, ал. 10, се възобновяват от 18 юни 2011 г.

Проект: „Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудовоправните и осигурителните отношения и превантивни действия за ограничаването и“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Договор № BG 051PO001-2.1.07

Проектът се финансира от Европейския социален фонд и Република България

II. ПРАВНИ СЪВЕТИ

Специална закрила на лицата с намалена работоспособност

Работник или служител, който поради болест или трудова злополука не може да изпълнява възложената му работа, но без опасност за здравето си може да изпълнява друга подходяща работа или същата работа при облекчени условия, се трудоустройва на друга работа или на същата работа при подходящи условия по предписание на здравните органи (чл. 314 от КТ).

Работодател с повече от 50 работници и служители е длъжен да определя ежегодно работни места, подходящи за трудоустройство на лица с намалена работоспособност от 4 до 10 процента от общия брой на работниците и служителите в зависимост от икономическата дейност. Частта от общия брой на работниците и служителите по икономически дейности се определя от министъра на труда и социалната политика и от министъра на здравеопазването (чл. 315 от КТ).

Министрите, ръководителите на другите ведомства и общинските съвети са длъжни да създават специализирани държавни (общински) предприятия, а работодателите с повече от 300 работници и служители – цехове и други звена за работа на лица с намалена работоспособност.

Дейността на специализираните предприятия, цехове и звена се планира и отчита отделно, а за работниците и служителите в тях се установяват специфични правила за нормиране, отчитане и заплащане на труда по ред, установен от Министерския съвет чл. 316 от КТ)

В чл. 317 от КТ е дадена уредба на дейността по трудоустройването на лица с намалена работоспособност. Процедурата по трудоустройство представлява поредица от правни действия, които се осъществяват от определени правни субекти с цел да се осигури подходяща за здравословното състояние на съответното лице работа.

Необходимостта от преместване на работника или служителя на друга подходяща работа или на същата работа при облекчени условия, характерът на рабо-

Проект: „Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудовоправните и осигурителните отношения и превантивни действия за ограничаването ѝ“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Договор № BG 051PO001-2.1.07

Проектът се финансира от Европейския социален фонд и Република България

тата, условията на труда и срокът на преместването се определят по предписание на здравните органи.

Предписанието за трудоустрояване, издадено от здравните органи, задължава работника или служителя да не изпълнява работата, от която се премества, а работодателя – да не го допуска до тази работа.

Работодателят е длъжен да премести работника или служителя на подходяща работа съгласно предписанието на здравните органи в 7-дневен срок от получаването му.

При неизпълнение на предписанието на здравните органи от работодателя той дължи на работника или служителя обезщетение по чл. 217 от КТ – обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение от деня, в който получи предписанието за трудоустрояване, до неговото изпълнение (чл. 318 от КТ).

Работниците и служителите с трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто имат право на основен платен годишен отпуск в размер не по-малко от 26 работни дни (чл. 319 от КТ).

Работник или служител, който е трудоустроен, получава трудово възнаграждение за изпълняваната работа (чл. 320, ал. 1 от КТ).

Работник или служител с трайно намалена работоспособност под 50 на сто, който е трудоустроен за определен срок и за новата работа получава по-ниско трудово възнаграждение от възнаграждението на предишната работа, има право на парично обезщетение за разликата в трудовите възнаграждения съгласно Кодекса за социално осигуряване (чл. 320, ал. 2 от КТ).

Лицата с трайно намалена работоспособност от 50 и над 50 на сто не се ползват от правото по чл. 320, ал. 2 от КТ, тъй като имат право на пенсия за инвалидност и на тях не се полага такова „доплащане“ (съгласно отговор на МТСП от 26.05.2010 г, по запитване относно приложението на чл. 320, ал. 2 от КТ).

Българска търговско-промишлена палата

София 1058, ул. Искър, 9
тел.: (02) 811 74 00, 987 26 31
факс: (02) 987 32 09
e-mail: bcci@bcci.bg
www.bcci.bg

ДОБРИ ПРАКТИКИ ИНФОРМАЦИЯ СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ ОБЩЕСТВО ИНОВАТИВНИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. Българската търговско-промишлена палата носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ и при никакви обстоятелства не може да се приема като официална позиция на Европейския съюз или Агенция по заетостта